

Шапхъэхэм адиштэнхэм пай

Былымылым, гъэщым ыкли къэкыхэрэм ахашыкырэ гъомылапхъэхэр щынэгъончъэнхэм льпъэгъэнимкэ зы системэ зыкы Урысые Федерацием щыгъэпсыгъэним фэгъэхыгъэ зэхэсигъо УФ-м и Правительствэ ипащэу Дмитрий Медведевым джырэблагъэ зэхищагъ.

УФ-м мэкью-мэшымкэ иминистрэу Дмитрий Патрушевыр былымылым, гъэщым ыкли къэкыхэрэм ахашыкыгъэ гъомылапхъэхэр шапхъэхэм адиштэн-

хэм, Урысыем къышыдагъэкырэ гъомылапхъэу іэкыбым агъаклорэр нахыбэ шыгъэним апае зешохыгъэн фаехэм къатегущылагъ. Щэм хэшыкыгъэ

гъомылапхъэу зырыз шапхъэхэм ащауаулькыхэрэм язытет Россельхознадзорым, Роспотребнадзорым ыкли Роскачествэм яспециалистхэм зызэ-

дауплъекум, зэфхыхысыжъэу ашыгъэхэм Правительствэм ипащэ ащаагъэгъозагъ.

Упльекунхэм къизэрагъэльэгъуаулькымкэ, щэу ауплъекугъэм ипроцент 20-р, тхүм ипроцент 36-р ыкли къое гъушкъоигъэм щыщэу 62-р шапхъэхэм адиштэхэрэп. Процент 12-р шапхъэхэм зэрэдимыштэрэм имызакъо, шэхшыкыгъэхэм къатыратхагъэхэр нэпцыххэу, ахэм ачыпкэл нэмүкхэр агъэфедагъэхэу къычыкыгъ. А юфыгъор дэгъээжыгъээним фэшл Россельхознадзорым федеральна къэралыгъо информационна системэу илэм гъомылапхъэхэм алтыпльэгъэнимкэ зыкы системэ щыгъэпсыгъэнэу предложение зэхэсигъом къышахыгъ.

Ахэм Дмитрий Медведевым адыригъэштагъ, системэм игъэпсынкни, гъомылапхъэшынним шапхъэу пыльхэр зуукохэрэм шийэдэкынжыгу ахыэрэр нахь гэлэшыгъэнимкэ уншшо гъенэфагъэхэр къышыгъэх.

Зэхэсигъом щирахуухьаульгъэхэр щыэнэгъэм щыпхырашыкэмэ, цыфхэм гъомылапхъэу агъэфедэхэрэр нахыбэу шапхъэхэм адиштэнхэм фэлоришэштых.

Хэукийоныгъэ къыхагъэшыгъэп

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм бюджет-финанс, хэбзэлахь, экономикэ политикэмкэ, предпринимательствэмкэ ыкли іэкыб экономикэ зэпхыныгъэхэмкэ икомитет зичээзыу игъэкотыгъэ зэхэсигъоу тыгъуасэ илагъэр зэрищагъ ащ итхаматэу йащэ Мухъамэд. Йофтхабзэм хэлэжьагъэх Адыгейм и Парламент и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, къулыкъухэм ыкли ведомствэхэм япащэхэр, общественнэ организациехэм ялтыклохэр, нэмүкхэри.

Юфыгъо шхъаэу зэхэсигъом къышаётгъээр Адыгэ Республикэм и Лышьхъэу Къумпил Мурат апэрэ еджэгъумкэ хэпплэнхэу депутатхэм къахильхъэгъэ хэбзэгъэуцугъэм ипроектэу «2019-рэ ильесимкэ ыкли ащ къыкэлъилюшт 2020 — 2021-рэ ильесхэм ячэзыу палъэкл Адыгэ Республикэм ибюджет ехыллагъ» шифилорэр ары.

Іашэ Мухъамэд пэублэ пса-лэ къышызэ, законопроектым фэгъэхыгъэ едэунхэр зэрэзэхашаулькыхэр къыуагъ. Апэрэ еджэгъум ехъулэу мы законо-проектыр зэрагъэхазыгъэм, анахъэу анаэ зытырагъэтигъэхэм, зэхъокынныгъэу фашыгъэхэм къэклэу къатегущылагъ. АР-м финансэмкэ иминистрэу Долэ Долэтбый къызэриягъэмкэ, 2019-рэ ильесим

республикэ бюджетым ихахьохэр сомэ миллиард 18-рэ миллион 397,7-м къэхланэу агъэнэфагъ. Пэшпорыгъэшьэу къизэралытагъэмкэ, 2020-рэ ильесим бюджетым ихахьохэр сомэ миллиард 18,5-м ехъущт, 2021-рэ ильесим — сомэ миллиард 17-рэ миллион 683-рэ хуущт. Къихъащт ильесим хэбзэлахь ыкли мыхэбзэлахь хахьохэр сомэ миллиарди 9-рэ миллион 925-м нэсигэштэу ары. Федеральнэ гупчэм къикыщт зэкламыгъэжкожыре мылькур 2019-рэ

(Икэух я 2-рэ н. ит).

Адыгэ
Республикэм
и Лышьхъэ
иунашъу

Рэзэныгъэ
тхыль
ятыгъэним
ехыллагъ

Бзэджашаульгъэхэм апэуцужыгъэнимкэ, общественнэ рэхъатныгъэр къэуухумэгъэнимкэ якулыкъу пшъэрыльхэр elonlэнчэу зэрагъэцаклэрэм фэшл Урысые Федерацием хэгъэту клоцл юфхэмкэ икулыкъухэм яофышэ и Мафэ епхыгъэу рэзэнгъэ тхыльятыгъэнэу:

— **Бутченко Алексей Юрий ыкъом** — Адыгэ Республикэм хэгъэту клоцл юфхэмкэ и Министерствэ иотделэу общественнэ рэхъатныгъэр къэзыуухумэрэм, Урысые Федерацием ишьольхэрм ягъэцэклэхэзэ икулыкъухэм-рэ чыплэ зыгъэорышэжыннымкэ къулыкъухэмэрэ адэлажъэрэм инспектор, полицием имайор;

— **Даур Руслан Къэплан ыкъом** — Адыгэ Республикэм хэгъэту клоцл юфхэмкэ и Министерствэ уголовнэ лыхыонымкэ игъэорышланлэ ипащэ игудээ, зэхэшэгъэ бзэджашаульгъэхэм апэуцужыгъэнимкэ отдельм ипащэ, полицием иподполковник;

— **Цэй Рэцьид Чэмал ыкъом** — Адыгэ Республикэм хэгъэту клоцл юфхэмкэ и Министерствэ иотделэу экономикэм итраслэ шхъаэхэм аышээрэ бзэджашаульгъэхэм-рэ ахьщэ нэпцхэр къидэзигъэхэрэмрэ ябэнэжырэм ипащэ игудээ, экономикэ щынэгъончъагъэмкэ, къольхъэ тын-ыхынным пэуцужыгъэнимкэ игъэорышланлэ иотделениеу ЖКХ-м ылъэнэ-къокл бзэджашаульгъэхэм ягъогупэ пызыбзыкырэм ипащэ, полицием имайор.

Адыгэ Республикэм и Лышьхъэу Къумпил Мурат къ. Мыекъуапэ, шэкюгъум и 9, 2018-рэ ильес N 277

Шэкюгъум и 14-р – шъоууңыгъу узым пэуцужыгъэнэм и Маф

Пасэу агъэунэфымэ нахьышу

Цыфхэр мы узым елэзэнхэм иамал ямышэу лэшэгъубэ блэкыгъ. Медицинэ трактатхэу Мысыр тиэрэ ыпэкэ щатхыгъеху кыагъотыжыгъехэм шъоуңыгъу узым инэшанэхэр кызыщтыгъехэр къахэфэх Урымым, Рим ашыпсэүчтэйгъе 1азхэм мы узыр бэрэ зэрагъашагъ, ахэм ашыщэу Аратамус ары аш ыцэ къэзыгупшысыгъэри. Ау ар кызэузыгъэм хэкыпэ кыфагъотын альекъыштыгъэп.

Канадскэ шэныгъэлэж ныбжыкъэу Фредерик Бантинг 1922-рэ ильэсэм инсулинэу къыхихыгъэр алэрэу хильхъагъ зихэхьогуу сымэджэ къалэу шъоуңыгъу узым гүнэм нигъэсигъагъэм. А узым ишуагъэкъэ нэужым нэбгырэ миллион пчагъэмэ ящынгъэ къенагъ, посунхэ амал агъотыгъ.

Псауныгъэр къэухумэгъэнэмкъэ Дунэе организацием къизэритирэмкъэ, анахьыбэ зэрыллыкъэрэ узищымэ шъоуңыгъу узыр ашыщ.

1996-рэ ильэсэм къыщегъэжагъэу Адыгэ Республикаем иэхъугъэ Диабетологическэ гупчэу Яхъулэ Маринэ зипащэр. Ары а гупчэр зэхэгъэнэм икэшкъуагъэри. 2000-рэ ильэсэм къыщыублагъэу а медицинэ учреждением ежь иунэ иэхъугъэ ыкчи непэ ар хэхъэ Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэштэй. Мы лъэхъаным Диабетологическэ гупчэм аматашщэу нэбгырэ 12862-рэ. — «Ау, — elo Маринэ, — сымаджэхэм япчагъэ нахьыбэшт, сыда пломэ зязыгъэуплэклугъэу, испауныгъэ изытет шылкъэр ымышшэу уахьтэр зыекъэзывгъэштэй маклэп».

Мы лъэхъаным республике Диабетологическэ гупчэм иучет хагъеуцагъэхэм шъоуңыгъу узым иапэрэ шыкъэ («диабет I-го типа» зыфалорэр) зиэу ахэтэр нэбгырэ 671-рэ, ахэм ашыщэу 93-р къалэцыкъуух.

Лышуухэр илэх сымаджэхэм ялэзэнхэмкэ, лэпшэгъу агъэтонымкэ.

Шъоуңыгъу узыр анахь щынагъохэм ашыщэу elo Маринэ. А узыр илэу мы лъэхъаным дунаим щылсэурэр нэбгырэ миллион 400 фэдэз мэхъу, а пчагъэм хэхъоштэу ары шэныгъэлжэхэм алерэр. Тикъэралыгъо пштэмэ, мы узыр зиэу агъэунэфымэ миллиони 4,5-рэм эхъу.

Адыгэ Республикаемкэ Ioфхэм язытет къедгээуагъ Яхъулэ Маринэ. Гупчэм иврач шыхьаэл тъэрэшигъэзэгъэмкэ, мыхэм яучет непэ ехъулэу хэтийр нэбгырэ 12862-рэ. — «Ау, — elo Маринэ, — сымаджэхэм япчагъэ нахьыбэшт, сыда пломэ зязыгъэуплэклугъэу, испауныгъэ изытет шылкъэр ымышшэу уахьтэр зыекъэзывгъэштэй маклэп».

Мы лъэхъаным республике Диабетологическэ гупчэм иучет хагъеуцагъэхэм шъоуңыгъу узым иапэрэ шыкъэ («диабет I-го типа» зыфалорэр) зиэу ахэтэр нэбгырэ 671-рэ, ахэм ашыщэу 93-р къалэцыкъуух.

Узым иятлонэрэ шыкъэ зиэхэм япчагъэ 12191-рэ. Апэрэ купым хахъэхэрэм зэкэми инсулиныгъагъед. Ятлонэрэм щыщэу ар зэрахыилэрэр нэбгырэ 2700-рэ мэхъу.

Яхъулэ Маринэ къызэрэхигъэштэйрэмкэ, мы узыр илэу республикэм ильэс къэс щагъэунэфымэ проценти 2,7-кэ на-

нагъор нахь зышхъарытхэр ары: унагъом щыщ а узыр илээмэ, пщэрэшхэр, зильдэклюа инхэр, гу-лынтифэ узым ыгъэгумэкъихэр, бэрэ щысынхэ фаеу хуухэр, тутынашхэр, шъон пытэхэм апшагъэхэр.

Статистикэм къызэрэгъэльярэмкэ, мы узыр къызыхагъэштэй

Псауныгъэр къэухумэгъэнэмкэ Дунэе организацием къызэритирэмкэ, анахьыбэ зэрыллыкъэрэ зишицымэ шъоуңыгъу узыр ашыщ.

хыбэ мэхъу. Цыфым игъом заримыгъэуплэклуу, шъоуңыгъу лым хэлтийр зыфэдизир зэримыгъашшэмэ, аш къыкъэллыкъон ылъекъышт нэмэйкэ узхыльхэхэри. Нахь пасэу ар агъэунэфэу, ишкъиэгъэ зээн Ioфхъабзэхэр дызэрхъэхэмэ, узыбэмэ хэти ашыухъумагъэ хуушт.

Специалистым къызэрэриорэмкэ, шъоуңыгъу узым зыпари щуухъумагъэп. Ау анахь зыфэсакъыжын фаехэр а щы-

бзыльфыгъитф пэпчье нэбгырэтийр сабый къызыщафэхъун фэе ныбжым итих. Сыд фэдэрэ узи уеэзэнэм пае враачымэрэ сымаджэмрэ аклуачэ зэхалхъан фае. Шъоуңыгъу узым къэбгэшшэйт ильэс пчагъэр емылтытыгъэу ало враачхэм, гъашэр зыгъэкъиэрээр аш игъом уемыазэмэ къыхэкъын ылъекъышт уз хыльхэхэр ары. Шъузыфэсакъыжы, шъуипсаунгъэ къешхуухъум.

ЖАКИЭМЫКЬО Аминэт.

Пенсиехэмкъэ фондым къеты

IoфшапIэ Путхэм апай

Пенсионерэу IoфшапIэм джыри къыумыкъыжыгъэхэм япенсие индексацие зэрафашырэм нахыпэки мыйзэу, мыйтоу тыхытегущыагъ, джыри зэ игугъу къэтшыжымэ тшоонгъу.

2016-рэ ильэсэм къыщыублагъэу, пенсиехэм афэгъэхыгъэ законым диштэу, IoфшапIэм үмтыхыгъэр ары страхованиемкэ пенсиер индексацие зыфашырэр. Джыри IoфшапIэм къыумыкъыжыгъэхэм индексацие хэмтэйтэу къаграты. Пенсиехэмкъэ фондым

дексациехэр хэтхэу пенсиер къыфэкошт. Гүшүлэм пае, гъэтэхэпэ мазэм IoфшапIэм къылукъыжыгъэм, мэльтэфэгъу мазэм джыри IoфшапIэм юнхыгъээрийн IoфшапIэм тхыльхэр къыфэкоштых. Зэрэлукъыжыгъэр къызльтыгъэсчытэр жынонгъокэ мазэр ары нылэп.

Адьгейм щыпсэоу нэбгырэ мини 128-м ехъумэ Пенсиехэмкъэ фондым пенсие къареты. Ахэм ашыщэу нэбгырэ 25800-рэ IoфшапIэхэм аутых.

имьеу, къэралыгъо бюджетым къыхэхыгъэу, социальнэхэри ахэтыхжэу, къызэрэтихэр, IoфшапIэм үтүми үмтыхыгъэми, пенсиер индексацие афашы.

Пенсионерыр IoфшапIэм къызыулыжыкъэ, аш ютыфэкэ индексацие хэнэ зыфэхъуагъэр къыдальтигъэу пенсиер къынфалытэхы. IoфшапIэм къылукъыжыгъэу, ар къезытшыгъэхэм. Пенсиехэмкъэ фондым зышигъэгъуазэкъэ, а мазэм къыкъэллыкъорэм къыщыублагъэу ин-

Аш къыкъэллыкъорэм мэкъуогъум IoфшапIэм ютыфэкэ индексациеу фашыгъэхэри къыдыхэльтигъэхэу, гъэтэхэпэ, мэльтэфэгъу фэгъу ыкчи жынонгъокэ мазэхэмкэ ар къыкъэлтыгъэхыгъэу, къыфэкошт. Зыгорэкъэ нахь klasэу джыри пенсионерыр IoфшапIэм чыпэлэхмэхъажыгъэми, ипенсие къылукъыжыгъэштэй.

Адьгейм щыпсэоу нэбгырэ мини 128-м ехъумэ Пенсиехэмкъэ фондым пенсие къареты.

Ахэм ашыщэу нэбгырэ 25800-рэ IoфшапIэхэм аутых.

Упчэ-джэуап

Пенсиехэмкъэ системэм зэхъокынгъэу фашыгъэхэм къызэрэдалтыгъэмкэ, къоджэ псэуплэхэм адэсхэу, мэкъумэш хызметэм ильэс 30-м къыщымыкъэу ѹылэжъагъэхэм страхованиемкэ пенсиер къафаклорэм процент 25-рэ къыхэхъошт. Ар заублэштим ыкчи аш игъэпсын пае лъэу тхыль Пенсиехэмкъэ фондым елтын фаеу щытымэ цыфхэр къыкъэупчэх. Аш джэуап къетэтыгъы.

2019-рэ ильэсэу къихъацтым ишилэ мазэ и 1-м къыщыублагъ мы зэхъокынгъэм къялачэ илэ зыхъуутыр. Аш пае лъэу тхыль пенсионерым ытыхын фаеу щытэп. Ильэс пчагъэу мэкъумэш хызметэм зэрэшчэлжъагъэр Пенсиехэмкъэ фондым икъутамэу зэлхыгъээм шааэунэфыт.

Зыгорэкъэ пенсионерыр мэкъумэш хызметэм зэрэшчэлжъагъэрэштэй. Ау тхыльхэм якъэтэн 2020-рэ ильэсэм хињаахъэм, мазэу ахэр зыщтыгъэштэй.

Лэжъагъэр къэзышхъатырэ тхыльхэр икъоу щымыгъэу къыччэхэймэ, 2019-рэ ильэсэм къыкъоц ахэр къырихылIэнхэ амал илэшт. Тхыльхэм къащыхъатымэ, ѹылэжъагъэмэ, аш илэс пчагъэу мэкъумэш хызметэм ѹылэжъагъэмэ, а уахътэм къоджэ псэуплэхэм дэсгъэмэ ыкчи IoфшапIэм чыпэлэхмэ.

Гъэм къыщыублагъ ипенсие къэльтигъэхыгъэу къызыфэштэй. Мы фэгъэкотэнэр агъэпсын пае цыфхэр ильэс 30-м къыщымыкъэу мэкъумэш хызметэм ѹылэжъагъэмэ, а уахътэм къоджэ псэуплэхэм дэсгъэмэ ыкчи IoфшапIэм чыпэлэхмэ.

Тикъуаджэхэм яцыф шагъохэр

ИЩЫГЭНЫГЭ ГЬОГУ РЫПЛЭЖЬМЭ...

Теүцожь районымкээ анахь кьоджэ цыкту зэтегэпсыхъягэхэм ашыщэу Пшыкъуйхъаблэ икэлэлэптугъэу Хъакъуй Гээзэуат ары тигээзетеджэхэр нэуасэ зыфэсшыхэ сшоигъор.

Аш игугъу къэпшымэ, цыфышоу, лэжъаклоу, шынпъягъэ хэлъэу, иадыгагъеки, иунахъоки, ишылэки-псэукэки щысэтехын-пээ зэрштыр къуимыонэу зыщыпсэурэ районым имызакъоу, гъунэгъу псэуплэхэм цыфашуцукэнэп.

Къин ылъэгъуз къэтэджыгъ

Ятэу Аминэ колхозым апэ хэхъягэхэм ашыщыгъ, заом ыпэктэ агрономхэр зыщэмийхэм губгъо юфшэнхэм язехэцэнкэ колхозникхэм яупчэжъэгъоу щытыштыгъэх «качествоенникхэм», «спецкээ» заджэштыгъэхэм ахтэй.

Заор къызежьэм аш имашо апэ пэхъягэхэм тятэ ашыщыгъ, — къытфелутэ Гээзэуат. — Апэ Абинскэм мээз заулэрэ щацасэхи, Украинаам ратэкъуягъэх. А лъэхъяаным фашистхэм къагоуцогъэ бандеровцэхэм язаозэ тятэ 1941-м аш щыфэхъягъ.

Тянэ Нэхъуатэ Очэпшыекэ Хъашхуанакъомэ япхугъ. Бэри зэдьицыгацэхэп. Сэры апэрэ сабьеу 1938-рэ ильэсым къафэхъугъагъэр. Сауж къикыгъэ сышыпху щылэжъэп, сышнахъыкэу Долэтчэрэв тятэ заом ашгэхъаю къэхъугъагъ, непэ Инэм щэпсэу. Джаущтэ зым нахьи адьэрэ нахь цыклоу нэбгырищир тянэ тхъамыкэм ныбжыкэ дэдэу ткыыльхэхани типгүү, тыригъеджагъ, зауи, гъабли тахицьыгъ. Колхознице къызэрэриуагъ, иштихуу аригъаоштыгъ.

Хъакъуй Гээзэуат ятэ ыкуашо тесыгъеми, ышхъашо ю ю къышифагъеми зэхэугуфыгыгъэу къышлэжъырэп. Янэ тхъамыкэм ехъурэ гушуугъо имыэу Пшыкъуйхъаблэ ублэпэ еджаплэр къуихи Нэчэрэзые гурт ёджа-плэм 1952-рэ ильэсым еджэнэм щыпидзэжъыгъ.

— 1958-рэ ильэсым япшэнэрэ классыр къызысэухым зыздэг-гээзэштыр сшлэштыгъэп, — игукеэжъяхэм ташгээгэуазэ тигушигъэгъу. — Сышпху Нуриет «врач дэгүү ухуушт» ылээз сифигъечэфи Пшызэ къэралыгъо мединиститутын сихылхэр ру-сигъэтэгъагъэх. Сицыхъашо темылтыгъеми, уштынхэри дэгьюу стыхи, институтын саштэгъагъ. Сянэ тхъамыкэм лутэнэм ялтэмэхъэр, плюблэхэр хишы-къыщтыгъэх, зыгореутштэри уигъэ-къыщтыгъэх. Сышгүпшэжъырэп, институтын сиклон зэхъум сомэ 75-у къыситигъагъэр къесуухи сикъекложыгъ. Сянэ гушуу колхоз тхъаматэу тиэштыгъэ Бэрэтерэ Хъусен дэжь лъэуакло къуагъэ, ау ахъщэ къыритышу-гъэп. А лъэхъяаным колхозникхэм трудодөн афатхыщтыгъ нахь, лэжъапкэу ахъщэ къаратыщты-

тээп. Сянэ гызэ къекложыгъагъ. Фэлъэкыщтым ельтигээ натрыф хъаджыгъэм хэшькыгъэ хъарылхэр, мэджаджэхэр, нэмикэ горэхэр ялтэмэхъэм къидильхъэхи, тэклу-тэклу ахьщэ зэрсфигъэхъазырыштыр къисиуу, къысушыий Краснодар сицъекложыгъагъ.

— Адь мединиститутын уще-дажаагъэба?

— Сыдэуштэу ущеджэштгэ-гээ? Хъарыл-мэджаджэхэр мэфэ зытлукэ бъотагъэх. Сыд сшлэштэ? Ситхылхэр къалысхыжынэу, сицъекложынэу исху-хъягъ. Бзыльфыгъэ цыклоу си-зэкоилагъэм къисело: «Мыш эрагъэу къычэхъэх. Уаштэгъаху уччэхъягъы хъуштэп. Ректорын етон, профсоюзир къыбдэгэ-иэн». Ары шъхье, зы мазэ 1958-тэгэу къытфэхъугъэми, ятлонэр мазэм, ящэнэрэм хэта къыбдэгэштыр, ильэс пчагъэрэ уезыгъеджэштыр?

Пэнэжыкъуаа къекложырэ автобусыр къылыкыгыгъахэти, Апшеронскэ нэснэштим къитысхъагъ. Аш гээзетэу къыщип-пэкэфагъэм зеджэм, Нефтегорскэ профтехучилищим ыпкэ хэмлэлэу ныбжыкэхэу зятэ заом хэкодагъэхэр ыгъашхээзэ, ыфапэхээ зэрэригъаджэхэрээр къырихыгъ. Автобусым къимыкыгъэу занкэу аш къуагъэ. Мазэ хъугъэу зэрэджэхэрээр къызырапом, директорын дэжь чахын иоф зытэтир къызыфелутэ, аригъаштагъ. Аш ильэситурэ ныкъорэ къыщеджагъ. Электромеханик сэнэхъяатыр щызэригъэгэтоогъ. Аш щеджээ клалэ горэмрэ ежыррэ электропроводкэр унэхэм афаращэштыгъ, янэ 1958-тэгэу къыфэхъу-щтыгъ.

Юофшагъэхэм- кли агъэлъэпшагъ

Училищыр къуихи къызэк-ложым, юофшэнэрэ Пэнэжыкъуаа

1961-рэ ильэсым щыригъэжъагъ. Краснодар къыра-щырэ монтажникхэм ахэтэу район гупчэм апэрэ подстанции гупчэшхор щагъэпсэ-гъагъ. Гъомылэ-пхъэши комбина-тым, тыгъэгээзэ дагъэр къызщыда-гъэкишт цехым элекроэнергиер якэхъяаным фагъэхъазыргъ.

Пшыкъуйхъэблэ колхозым электирику ыгъэ-зэжкии Пэнэжыкъуаа раши апэ

сигъэгумэй щытыгъэти, сидаштыгъэп. Ыккэ сыхеукуя-гъэл. Сикланэу Москва дэсэм Германием операции сидашты-ригъэши сирэхъятыгъэгъ. Еху-лэ Пшымафэ чылпэ коим их-хаматэу хадзи, аши игуадзэуи сидаштыгъ, ильэс 16-рэ чылпэ коим юф щысшлагъэу зызгъэпсэ-фынэу сидаштыгъэгъ.

Юофшагъэхэмий уасэ къа-фашигъ. Бгэхалхъяэхуу «За доблестный труд», «Ветеран труда» зыфиохэрэм анэмикэу Теклоныгъэр къызыдахыгъэм фагъэхъыгъ юбилейн медальхэр, щитхуу тхыль бэдээдэ къы-фагъэшьшагъэх.

Лэжъэклошху

Хэбээ юфхэр щитхуу хэлъэу

къутыреу Колосым, етланэ ежь ичилэ, нэужым Нэчэрэзие электроэнергии афащэгъяа.

Колхозэу чылэм дэтыгъэр Едэпсэкье колхозыщтыгъэу Теүцожь Андзаур зипэщахъэм хагъэхъажки аш иэлектрик шхъалэу Хъакъуй Гээзэуат агъэ-нэфэгъяа. Юф ўшээзэ 1971-рэ ильэсым Пшызэ мэкүумэш ин-ститутын иагрофак къуихыгъ. 1973-рэ ильэсым Едэпсэкье къогум къисыгъэ чылэгъо зыхы-блыр къагъэкоххи, ежхэр Пэнэжыкъое совхозыщтыгъэу Хъот Казбек зипэщахъэм хагъэхъажыгъяа. Ильэс 13-рэ Хъакъуй-ир совхозым агрономэу, отде-лением ипащэу лэжъагъэ. А лъэхъяаным Пшыкъуйхъаблэ дэ-тыгъэ тутынлэж бригадэу нахь бэлахь районын итыгъэп.

1990-рэ ильэсым Гээзэуат Пэнэжыкъое чылпэ коим зем-леустроителэу рагъэблагъэ. Ихъаматэштэгъэ Псэунэхъо Хисэ нэмикэ Иэнатэ зытуагъахъэм ильэс 2,5-рэ, хэдзынхэр къэ-сифэхэ, чылпэ коим итхамэтэгъэр Гээзэуат. Аш ўужи Блэ-гъожь Налбый тхъаматэу къызы-техъэм, ильэситүм ехъурэ совет тхъамэтагъэр Хъакъуй-ир ары.

— Чылпэ коим ипащэу си-харагъэдзы аштоигъуу районымкээ типшэхэм бэрэ къы-салокыгъ, — юф Гээзэуат. — Ау

бжыныфымрэ зытырихыжыгъэм лужуу щырипхыжыгъагъ натрыфыр. Ар риупкымэ, ыупклатээ тхъаклумкыхы 100 фэдизэу ыккэ и шкіэхъужъ джэдитгоу ыгъэпшэрхэрэ аргъашхы.

— Шкіэхъужъхэр ильэсикэм ехууллэу сиукиштых — юф Гээзэуат. — Иахы 8-у згощиц — сишинахъык, сикланэхэр, сиши-хуу иунахъу, ахэм къаклэхъу-хъагъэхэм ястыщ. Джары ильэс къэс зэрэшшырэр. Бжэ-мэтэ 60 фэдизи сиыгъ. Узэри-жъошт, чыгур зэрыгъбэшь-бышт, нэмикэ юфшэнхэри зэрбгэцэлкэштэх трактор цы-клиплэ сил. Ахэм апшлэштхэ пхъэлаши, лъашуу, культиватори люцернэр зэрэуупкэшт, мэкүур зэрэуугоижышт, къызэрлишы-жышт тележкэхэр, нэмикэу сишиклагъэхэри щагум дэтых. Ошх къемыцхэу, огуу зыхыкэ метрипш ишшомбгыагъэу зигъэ-чэрэгъуу зысир тээштэхэе юф ёсэгъашэ.

Иунахъу дахэ

Хъакъуй Гээзэуат инасын къичэки 1963-рэ ильэсым шхъэгъусэ фэхъугъяа Ула-пэктэ Къумлылмэ япхуу Зой ары. Краснодар дэт медтехни-кумыр къуихыгъ, ильэс 40 фэ-дизэр Пэнэжыкъое сымэдже-щым иштихуу аригъаошэ мед-сестрау щилэжъаа.

Зэшхъэгъусэхэм лъфыгъиц зэдагьотыгъ, адыгагъэ ахэлэй, юфшэнэр шу альэгъо зэдап-пүгъэх, рагъэджахъэх, щылэн-гъэх итгогу дахэ тырагъэхъяа-гъэх. Анахыкъэу Хисэ КГБ-м иапшэрэ еджаплэу Москва дэтыр къуихи, аш щилажээ пенсиям къожыгъэу Тверской хэкум шкэло хъызметшлэпэ щы-зэхицагъэу щэлажээ.

Гошсими пединститутыр къуихыгъ, исэнхэвэл къэлэгэбадж, Беданэхъомэ янис, Мыекъопэ гурт ёджаплэхэм ашыщ идирик-тор. Анахыкъэу Юнис МГИМО-р

зэригъэцэлкагъэхэм имызакъоу, иунахъоки щысэтехыпэу зэ-рэпсэурэм фэдэ сапэ къифагъэп. Етлани юфшэнхэр чырэ ыубытэу зыгорэм ельээю ригъэгъэцаклэрэп. Дунаим ыэ къымыхырэ, хэшьык зыфыримыэ щылэп пломы ухээцоштэп — гүччирэгъяа-гъэх, чырбашыр егъэтэлтий, унашхъэр тиргэлхъэр, тракто-рист, электрик, бжъахъо...

Ихатэу сотых 25-рэ хъурэм щыщэу зы чыгуу залэ ыгъэхъа-улырэ. Аш ўужи Блэ-гъожь Налбый тхъаматэу къызы-техъэм, ильэситүм ехъурэ совет тхъамэтагъэр Хъакъуй-ир ары.

— Чылпэ коим ипащэу си-

харагъэдзы аштоигъуу районымкээ типшэхэм иштихъык, ишшомбгыагъэу зигъэ-чэрэгъуу зэдатхъэху, ялфы-гъэхэм. Непэ Адыгэ Республика ихъыкымылэхэм я Департамент и Гъээорышлэпэ ипащ. Зэкэми унэгъо дахэхэр ашла-гъэх. Ахэм къаклэхъу-хъагъэхэм Зоэр Гээзэуатрэ ашгушуу-кыых.

Хъакъуй Гээзэуат ынабжь ильэс 80 зэрэхъугъэр бэмьышлэу хагъээнэфыкыгъ. Цыф бэдэдэу къыфэкыогъагъэхэр къызэрэфэ-льяуагъэм дедгаштээ, гъэрэ-тышоу, юфшэклошху зэрэш-тихымкылэ, ишхъэгъусэ-рэ ежырээ зэдатхъэху, ялфы-гъэхэм, ахэм къаклэхъу-хъагъэхэр шоу, дэхагъэу къа-дэхъурэм щыгушуу-кыыхуу бэрэ ашхъагъа итынхэу афэтээ.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Псауныгъ

Икъоу умычъилемэ...

Аш кыкілъыкъон ылъекъыщтхэмкіэ медикхэм къаорэр зы: сыхьати 7-м нахь маклэу чэш-зымафэм чынхэрэм яиммунитет къеъыхы, лыдэклиаер, шьоуушигъу узыр яэнхэм ишынагъо къашъхэрэхъэ.

Цыфым ипсауныгъэ зэрар римыхыным фэші чэш-зымафэм сыхьати 7 – 9-м чынен фаеу ары, анахь маклэр – сыхьатитф.

Ау ар шапхъэу бъеуцу хъущтэп.

Икъоу тымычъиу зытыублагъэу специалистхэм къаорэр электричествэр тиэ хууи, уаххтэу нэфиинэр зыщидгъэфедэн тълэкъирэм зыхэхъуагъэм къищегъэжъяга. Ашкіэ анахь къин зылъегъухэрэр ныбжыкълехэр ары: студентхэр, чэштире бэрэ компютерхэм аклэрсхэр. Икъоу мычъиехэрэм япсауныгъэ зэшти-

зыбгъэчъиекъижъими хъущт. Ау, медикхэм зэралорэмкіэ, ари шапхъэу зыфэбгъэуцужы хъущт.

Цыфыр тэрэзэу мычъиеням ушхъагу зэфэшхъафхэр илэх. «Стрессовая бессоница» зыфалорэм римыхылгагэ къэгъотыгуай. Ар цыфым гумэкыгъо горэ илэу, аш ылкъ къицкэу мырэхъатырэмэ, мычъиешурэмэ ары. Аш фэдэр текы, гумэкыгъор щыгъэзяягъэ зыхукъе, цыфым ичъийг ылкъ еуцожы. Нахь къинир мээз пчая-

**III Энэгъэлэжъхэм
къицэралорэмкіэ,
тэрэзэу учъиеням
фэшГащ зыфэбгъэхъазырын —
акылыкъи къуаччил
Чэлэкли Йоф пишЭн
ныр зэпэбгъэун
фае.**

акылыкъи къуаччил йоф пишэнныр зэпэбгъэун фае. Клэлэцыкъухэм – чынхъынхэмкэ сыхьати 2 яэу, зынхъжь икъутхъэхэм – зысихьат (а уаххтэм къэбзэнхъэм ишыкълэгэ йофтхъабзэхэр маклэ-маклэу бъэццэлэштихъ).

Учъиеням ылэклэ ушхъ хъущт? Джэуалыр зыгъэшгэгэни къэххүн, ау специалистхэм къицэралорэмкіэ, чынхъынхэмкэ ар дэгүү, ау зэкэ зэлъытыгъэр пишхырэм ибагъ. Гъомылапхъэр бэу зэрэлт хъугъэ нэгъур диафрагмэм тэлункъе ыкъи аш жынхъэцэнхъир къеъххыльэ.

Сомнологхэм зэралытэрэмкіэ, ильм хэччиен зынхъильэгэйрэм иржим ылкъ ригъеуцомэ, унэ чынхъэгээс маклэ къызэрэлэгээсээр е

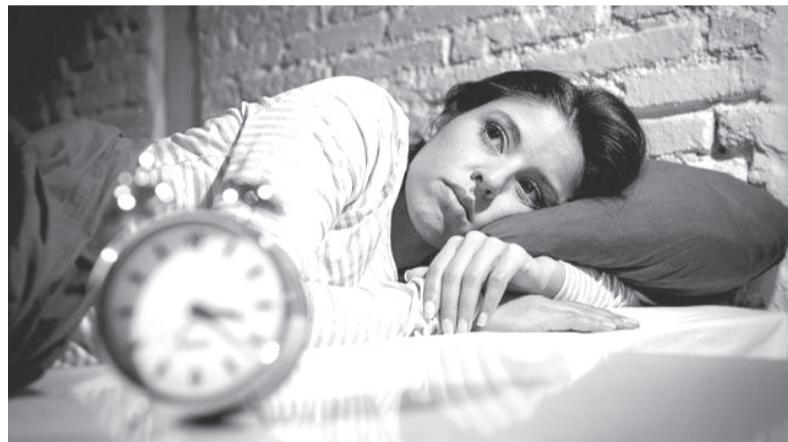
унэ мэзахэр ишыгъэгэ къыфхъух. Нахь къин зынхъильэгээр дэгэйоу хэччиенхъэ, ау чэштим сыхьатыр 3 – 4-м къеъхъильэхэрэр ары. Арэущтэу зыхъурэм таблеткэу зыгъэчъиештхэм

уяшьоным уафемыжъээз врачхэм зафэбгъэзэн фае.

Цыфыр зэрэччиен фэе сыхьат пчаягъэу специалистхэм къатырэ:

- мээз 3-м нэс зынхъжьхэр – сыхьат 14 – 17;
- мээз 4 – 11-м нэсгэхэр – сыхьат 12 – 15;
- ильэс 3 – 5 зынхъжьхэр – сыхьат 10 – 13;
- ильэс 6-м къицхъублагъэу 15-м нэс – сыхьат 9 – 11;
- ильэс 14 – 17-м нэсгэхэр – сыхьат 8 – 10;
- ильэс 18 – 64-рэ зынхъжьхэр – сыхьат 7 – 9;
- ильэс 65-м ехъухэрэр – сыхьат 7 – 8.

Шэхэу ухэччиенхэмкэ ыкъи рэххатэу учъиенхэмкэ ишыгъэгэхъухэр специалистхэм къицхъэцэхъихъ ромашкэ зынхъэжъукъигъэ шайр, чэрэзыр е аш ипс, дэшхор ыкъи киви.

мыкъоным фэші чынхъынхэмкэ сыхьат пчаягъэр пэшорыгъэшшэу ибгъэкъуми хъущт, «Іэпччэгъанэ» ашкіэ пшыимэ. Тхъамэфэ псаум икъоу учъиен умыльэкъигъэмэ, зыгъэпсэфыгъо мафхэм

гъэрэ, ильэс ым аш нахьыбэрэ тэрэзэу умычъиерэмэ ары. Ипсауныгъэм аш зэрарышо рехи.

Чэш-зымафэм зытло-зыщэ тлэкч-тлэкчлоу чынхэрэри щиэх. Аш фэдэм «полифазный сон»

рало. Къицэрэхъырэмкіэ, Леонардо да Винчи сыхьатиту пэччя таакык 15-рэ чынхътигъ. Шэнэгъэлэжъхэм ушштынэу ашыгъэхэм къицэрэхъэгъуагъэмкіэ, арэущтэу чынхэрэм ипсауныгъэ изытэт зэштихъорэп. Ау аш фэдэ чынхъири шапхъэзшти.

Бэмэ шэнэ афэхъугь телевизорым еплыхээз хэччиенхэр, плэктормын хэлхэу соцсетхэм «ахэснхэр». Специалистхэм къицэрэхъэцшырэмкіэ, экраным къытырэ бэзийхэм (излучением) цыфыр чынхъын фэш ишыкъэгъэ гормоныр пкъышольм «къицхъын» къагъэхъильэ.

Шэнэгъэлэжъхэм къицэрэхъиорэмкіэ, тэрэзэу учъиеням фэш ишыгъэхъазырын –

Акъылыр «рыбгъэлорыншэн» плъэкъищт

Цыфыр чыпіэ къин зифэкіэ, аш нэс ежь зыдимышшэжъыщтыгъэ, зэмнэгүйтштыгъэ къуаччил къицхигъотэжын ельэкъы. Ар щынхъын зынхъхъуухъэрэ тхъамыкъэгъуабхэм къаушыхъаты. Ау къэлэцыкъухэм афэхъэхъыгъэ хъумэ, нахь умыгъэшшэгъон, «сыдэуцтэу ар афэлъекъыгъ, ашэлэшшъугъ?» умылон плъэкъиэрэп.

Цыфхэр лъэшэу зэридзагъэх бэмыхъэу Таиланд къицхъуухъэм – къэлэцыкъу куп гъочэгъэу псыр зычхъягъэм чэеубытагъэху хууи, мэзахэм хэсхэу, гъомылапхъи ямынэу, загъэфбэн амали амьготэу мэфибгъурэ чээсигъях. Ахэм ильэс 11 – 16 нынэп аныбжыгъэр, ятренер ягъусагъэр. Сыдэуштэу ахэр псаоу, яакыл яеу, зэмнэлокъигъэхэу къэнагъэх. Ар умыгъэшшэгъон плъэкъиэрэп, аш иджэуап къетъжыгъуай. Ау тхъамэфэ нахьыбэрэ къэгъэнэжъаклохэр зылыхъуухъэх купыр къызагъотыжъым, ахэм альгэхъэгъэри гъэшэгъоно: къэлэцыкъухэм анхэр упыцлагъэху щысигъях, медитировать ашыштыгъ. Нафэ зэрэхъуухъэмкэ, ахэм ахэтгэхъэ тренерэу ильэс 25-рэ зынхъыгъэр ары арэущтэу ашынену языгъэшшагъэр. Ежь клаалэм ильэс 12 зынхъыгъэр буддийскэ монастырэм зынхъэснэйр зеублэм. Зэрэхъурэмкэ, къэлэцыкъухэр псау къэзигъэнагъэр медитациер ары. Ахэм язэхшыкъы, яакыл зыпкъ итынхэм, псау къэнэнхэм игулшыс нэмынкъ ялагъэп, психологическе «Іэмэ-псымэу» ашкіэ хъугъэр джа медитациер ары. Мы латин гүшүэм джары имхъанэри – гупшисэнгъ. Врач травматолог-ортопедэу, П. Лумумбэ ыцэ зыхъырэ университетыр къэзигъэнагъэр Рави Довлур, ильэс пчаягъэ хъугъэр йога-гупчэ Москва къицхъизэузыгъэм «Урысие гъэзетым» къицэрэхъирэм-

къе, медитировать пшынену зэбгъэшшэнэу къинэп, аш ишыкълагъэр щэлагъ.

Чыпіэ къин уифэм къызфэбгъэфедэн закъор арэп, медитациер непэрэ щынхъи.

Медитацием зыфэбгъэснэир мыкъинеу ары зэралорэр. Аш упытлымэ, уизэхшийкъи, уиакыл «уугъоин», анахь йоф шъхъаїм унаї нахь төбгъэтийн ольэклы. Аш фэдэ зыхъуки, анахь йофыгъо къинми хэклипіз къыфэогъоты.

гъэ гузэжъогъум цыфхэм лъэшэу ящыкъагъэу ельтэгъ докторым. Анахь шъогъэ маклэр ипсауныгъэ изытэт нахьышу пшын амал аш къызэрэтийрэп ары. Анахь шъхъаїм узынхэм пльэкъищт – уищынхъыгъэ нахьышу ылъэнхъюкъэ зэблэхъуунр. «Медитацием ишуагъэкъэ тилпсауныгъэ изытэт нахьышу тэшы, щынхъыгъэр зэрэпсауи джааш фэд, ары паклошь, жынгъэр лутэгъэкъоты, – ело докторым. – Клэклэу къэлэлон хъумэ, медитациер – уизэхшыкъи, уиакыл йоф адэшшэнхэм психологияческе «Іэмэ-псым».

Шэнэгъэлэжъхэм, йогам пыльхэм къызэрэхъэцшырэмкіэ, медитировать цыфым зышызэ, иакыл хегъахъо, психически нахь пытэ мэххуу, тизэхашэ нахь лъэшшэ зыфэдгъэзэн, нэмыхъ гупшисэхэм таакъыркыныш, анахь гупшисэ шъхъаїм зеттын тэлъэкъи.

Къохъалым щыэ университет заулэмэ медитацием цыфым ипсауныгъэкъэ мэхханэу илэр гъенэфыгъэнэм йоф дашаагъ. Ахэм къызэрэхъэцшырэмкіэ, медитацием зэлпымьюо пыльхэм «гормоны стресса» зыфалорэр нахь маклэр организэмэх хэлтын мэххуу, ары паклошь, пкъышольм иклемхээри зэхъокъылх, нахь клаасу жынгъэр къальзэс.

Мы зигугъу къэтшыгъэхэм ямызакъоу, йогар ишыгъэгъуушоу алъытэ гуузыр ыкъи

лъынтфэхэм япхыгъэ узхэр щыгъэзэгъэнхэмкіэ. Ары паклошь, Америкэм иклиникэ анахь пэрыхэм узым елээгээнхэмкіи медитациер агъэфедэ.

Мыш (медитацием) зыфэбгъэсэнры мыкъинеу ары зэралорэр. Аш упытлымэ, уизэхшыкъи, уиакыл «уугъоин», анахь йоф шъхъаїм унаї нахь төбгъэтийн ольэклы. Аш фэдэ зынхъуки, анахь йофыгъо къинми хэклипіз къыфэогъоты.

«Нэбгырэ пэччя загъорэ гупшисэ хылыгъэхэр къыдеклих, ахэм ахэкъын ымыльэгъэкъэ, – ело докторэу Рави. – Тиакылкъ къыдгурэл ахэм тызэрягупшисээрэм ишуагъэ къызэрэмыкъорэр, ау зынхъащицдгъэхъинхэ тлъэклырэп, амал дгъотырэп, нахь дэим гупшисэкъэ тыхыффэкъо, ныбжы аш фэдэ хъун ымыльэгъэшти. Тыгу мэкоды, анахь йоф цыкълоу талэ къыкыльэми тызэклелүлэ, депрессием тыхедээ. Зэрэхъурэмкіэ, тиакыл сицигуу ишыгъэгъу къытфэхъоу, шум тыфишэу тфэлштэп. Арэущтэу мыхъуным фэш ар (акылыр, зэхшыкъыр) бъэлэгъышу зебгъэсэн фэе». Аш иамалышоу докторым елъытэ медитациер. Непэ узыфэ къэбарэу Интернетын имыгъотэн щыэп, медитировать зэрэпшыщти аш къипхышуущт. Ахэр бэ мэххуу эло специалистм, анахь къызэрэмыкъо, зэклэми зэрэшшэнэн, аш эзэрээтгъэуцощтим, гупшисээр ашкіэ зэрэбгъэйоршшэштим епхыгъэр ары. «Мэзиту-щы зытешшэкъэ, зэхъокъынгъэу пфэхъуухъэхэр зэхэпшшэштыхъ, – ело докторэу Рави. – Нахь рэхьат ухуущт, уицыхъэ зытэльжъэу, къочакъ къытфэхъягъэу упсэущт».

Хэутигъэхэр ыгъэфедэхээзэ зыгъэхъазыргъэгъэр ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

Адыгэ Республика и Закон

Адыгэ Республика и Законэу «Бюджет йоғыр Адыгэ Республика зэрэшгээпсыгъэм ехыллагъ» зыфиорэм ия 38-рэ статья зэхъокыныгъэ фэшыгъэнным фэгъэхыгъ

Адыгэ Республика и Къэралыгъ Совет – Хасэм 2018-рэ ильэсийм юныгъом и 21-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республика и Законэу «Бюджет йоғыр Адыгэ Республика зэрэшгээпсыгъэм ехыллагъ» зыфиорэм ия 38-рэ статья зэхъокыныгъэ фэшыгъэнным фэгъэхыгъ

Адыгэ Республика и Законэу 2008-рэ ильэсийм мэлынфэйум и 8-м аштагъэу N 161-р зытетэу «Бюджет йоғыр Адыгэ Республика зэрэшгээпсыгъэм ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республика ихэзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2008, N 4, 7; 2009, N 4, 7; 10; 2010, N 3, 7, 8; 2011, N 6, 8, 11, 12; 2012, N 4, 7; 2013, N 9; 2014, N 6, 12; 2015, N 7, 10; 2016, N 8, 11; 2017, N 3, 7, 10, 11, 12) ия 38-рэ статья мыш фэдэ зэхъокыныгъэ фэшыгъэнней:

«1. Адыгэ Республика иреспубликэ бюджет зэрашгээцкыгъэм ехыллагъэ ильэс отчетым Адыгэ Республика и Къэралыгъ Совет – Хасэр зэрэхэлтээн фэе шыкыгу мы Законым ия 31-рэ статья ия 2-рэ яхь щигъэнэфагъэм диштэу Адыгэ Республика шоокл зимиыэ медицинэ страхованиемкэ и Чынпэ фонд ибюджет зэрагшээцкыгъэм ехыллагъэ отчетым Адыгэ Республика и Къэралыгъ Совет – Хасэр хэлтээ.

2. Адыгэ Республика шоокл зимиыэ медицинэ страхованиемкэ и Чынпэ фонд ибюджет зэрагшээцкыгъэм ехыллагъэ ильэс отчетым хапльэхэ зыхыкы, Адыгэ Республика иминистрэхэм я Кабинет илпэлдэ Адыгэ Республика шоокл зимиыэ

медицинэ страхованиемкэ и Чынпэ фонд ибюджет зэрагшээцкыгъэм ехыллагъэм Адыгэ Республика и Къэралыгъ Совет – Хасэр едээу.».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куачэ иэ зыхыуэр

Официальнуу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым куачэ иэ мэхъу.

**Адыгэ Республика и Лышхъэу
Къумпил Мурат**

къ. Мыекуапэ,
чынпэгъум и 1, 2018-рэ ильэс
N 175

Адыгэ Республика и Лышхъэ и Указ

Адыгэ Республика и Президент и Указ заулэмэ зэхъокыныгъэхэр афэшыгъэнхэм ехыллагъ

Къэралыгъом игъэорышэнкэ кадрэхэм якъыхэхын хэбээ икъу хэльхъэгъэнным тегъэпсихъагъэу **унашъо сэшы:**

1. Мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) Адыгэ Республика и Президент 2006-рэ ильэсийм щылэ мазэм и 19-м ышыгъэ Указэу N 6-р зытетэу «Адыгэ Республика икъэралыгъо йенатэхэр зыгъэхэр ахъшкээ зэрэлгэгүшүхээр эхыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республика ихэзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2006, N 1; 2007, N 1, 12; 2008, N 10; 2009, N 12; 2010, N 5, 6, 8, 11, 12; 2011, N 5, 6; 2012, N 3, 7; 2013, N 7, 9; 2014, N 8; 2015, N 8; 2017, N 12; 2018, N 7);

а) я 2-рэ пунктым ия 2-рэ подpunkt хэт гущыиэхэу

«оклади 4 фэдэз» зыфиохэрэр гущыиэхэу «оклади 5,5-рэ фэдэз» зыфиохэрэмкэ зэблэхүгъэнхэу;

б) я 3-рэ пунктым ия 1-рэ подpunkt иабзацуу «в»-м хэт гущыиэхэу «оклад 48-рэ фэдэз» зыфиохэрэр гущыиэхэу «оклад 66-рэ фэдэз» зыфиохэрэмкэ зэблэхүгъэнхэу;

2) Адыгэ Республика и Президент 2006-рэ ильэсийм щылэ мазэм и 19-м ышыгъэ Указэу N 7-р зытетэу «Адыгэ Республика икъэралыгъо граждан къулыкүшүхээм ялэжаклэ эхыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республика ихэзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2006, N 1; 2007, N 2, 3; 2008, N 1, 2, 10; 2009, N 5, 12; 2010, N 3, 6, 8; 2011, N 5, 11; 2012, N 7, 9, 11; 2013, N 9, 12; 2014, N 2, 4, 8, 9; 2016, N 3, 5,

10; 2017, N 1, 8, 10, 12; 2018, N 7) мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

а) я 1-рэ пунктым ия 3-рэ подpunkt хэт гущыиэхэу «зы оклад фэдэз» зыфиохэрэр гущыиэхэу «оклади 2,5-рэ фэдэз» зыфиохэрэмкэ зэблэхүгъэнхэу;

б) я 2-рэ пунктым хэт гущыиэу «тюок» зыфиорэр гущыиэу «щэк» зыфиорэмкэ зэблэхүгъэнхэу.

2. 2019-рэ ильэсийм щылэ мазэм и 1-м къышгъэжьагъэу мы Указын куачэ иэ мэхъу.

**Адыгэ Республика и Лышхъэу
Къумпил Мурат**

къ. Мыекуапэ,
юныгъом и 1, 2018-рэ ильэс
N 129

Адыгэ Республика иошшэнимрэ социальна хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иуашъу

Адыгэ Республика иошшэнимрэ социальна хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иуашъу заулэмэ зэхъокыныгъэхэр афэшыгъэнхэм ехыллагъ

Адыгэ Республика иминистрэхэм я Кабинет 2018-рэ ильэсийм шышхъэум и 30-м ышыгъэ унашъоу N 170-р зытетэу «Адыгэ Республика икъэралыгъо иччурчжиднеу «иошшэнимкэ ыкыл цыфхэр социальнэхэу ухумэгъэнхэмкэ Гупч» зыфиорэр зэхэшгъэнным ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республика ихэзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2006, N 1; 2007, N 1, 12; 2008, N 10; 2009, N 12; 2010, N 5, 6, 8, 11, 12; 2011, N 5, 6; 2012, N 3, 7; 2013, N 7, 9; 2014, N 8; 2015, N 8; 2017, N 12; 2018, N 7);

а) я 2-рэ пунктым ия 2-рэ подpunkt хэт гущыиэхэу

хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ 2011-рэ ильэсийм щылэ мазэм и 18-м ышыгъэ унашъоу N 5-р зытетэу «Дээ къулыкүшүхэу, гъэцэкэлэ шоокл хабээм ифедераль-нэ къулыкыу заулэмэ ялофышэхэу дээ къулыкүр ахъыз фэхэгъэхэм (дунайр зыхъожьыгъэхэм, зыдэху-гъэр амышэу «кодыгъэхэм» якъелэцыкүхэм, дээ къулыкыу (органхэмрэ учреждениехэмрэ якъулыкүхэм) захэкыжыхэ нэуж атешгэгъэзье шъобжхэм арылыкыгъэхэм якъелэцыкүхэм мазэ къэс ахъшээ лэпилэгъу алэкгэхэгъэхэнимкэ льэу тхыльыр зэрэлхээр, ахъшээ лэпилэгъу ятыгъэнным фэхэгъэхыгъэ унашъор зэрштэрэ Шынкэр ухэсигъэнным ехыллагъ» зыфиорэм (2011, N 1; 2012, N 4; 2016, N 1, 3; правовой информациемкэ официальна интернет-порталэу <http://publication.pravo.gov.ru> зыфиорэм 2018-рэ ильэсийм шышхъэум и 8-м къихъагъэм) гудаэу N 3-рэ диштэу зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу.

зэсэкьатныгъэ зилэ хуугъэхэм якъелэцыкүхэм гъэмафэм япсауныгъэ гъэптигъэнимкэ льэу тхыльыр зэрэлаклагъахъэрэ, ахъшээ лэпилэгъу яхэм ятыгъэнным фэхэгъэхыгъэ унашъор зэрштэрэ Шынкэр ухэсигъэнным ехыллагъ» зыфиорэм (2010, N 1; 2011, N 3; 2012, N 4; правовой информациемкэ официальна интернет-порталэу <http://publication.pravo.gov.ru> зыфиорэм 2018-рэ ильэсийм шышхъэум и 8-м къихъагъэм) гудаэу N 4-рэ диштэу зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу.

5. Къэбар-правовой отделым:

— мы унашъор Адыгэ Республика иошшэнимрэ социальна хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ исайтре Адыгэ Республика икъэралыгъо хабээ игъэцэлэхэм яофициальна Интернет-сайтре аригъэхъанэу;

— къащыхаутынны пас мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэхырэ официальна тедзэгъу «Адыгэ Республика ихэзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр» зыфиорэм алэклигъэхъанэу.

6. Мы унашъор зэрэгэцаклэрэм министрэм игудаэ гъунэ льифынэу.

7. Зыклатхэхэрэм щегъэжьагъэу мы унашъор куачэ иэ мэхъу.

Министрэ МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекуапэ,
чынпэгъум и 1, 2018-рэ ильэс
N 276

Адыгэ Республика иошшэнимрэ социальна хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иуашъу

Адыгэ Республика иошшэнимрэ социальна хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ икъэралыгъо граждан къулыкыу зэхъокыныгъэхэр афэшыгъэнхэм ехыллагъ

Хэбзэгъэуцугъэ зиштэу гъэпсижыгъэнным фэш унашъо сэшы:

1. Адыгэ Республика иошшэнимрэ социальна хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ 2012-рэ ильэсийм бэдээгъум и 30-м ышыгъэ унашъоу N 181-р зытетэу «Адыгэ Республика икъэралыгъо граждан къулыкыу зэхъокыныгъэхэр, Адыгэ Республика иошшэнимрэ социальна хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ икъэралыгъо граждан къулыкыу хахъоу,

мылькоу ыкыл мылькумкэ пшьэрэлтэу ялхэм яхыллагъэ къэбэрхэр зэрэлэхэгъахъэрэ Шынкэр ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу, гудаэу диштэу гудаэу N 2-р къэтыжыгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделым ишащу И. С. Шынхахъом мы унашъор Адыгэ Республика иошшэнимрэ социальна хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ исайт ригъэхъанэу, гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэхырэ тедзэгъу «Адыгэ

Республика ихэзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэм» къащыхаутынэу.

3. Мы унашъор зэрэгэцаклэрэм гъунэ льисфынэу зыфэсэгъязэ.

Министрэ МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекуапэ,
чынпэгъум и 3, 2018-рэ ильэс
N 278

Нэхэе Аслын ыныбжь ильэс 75-рэ зэрэхъурэм ипэгъокI

Пшынэр агъэбзэрабзэ

Урысыем, Адыгейм янароднэ артистэу, композиторэу Дмитрий Шостакович ыц[э]к[э] агъэнэфэгъэ шүхъафтыныр кызыфагъашошагъэу, Адыгэ Республиком и Къэралыгъо премие илаураатэу Нэхэе Аслын июбилей фэгъэхыгъэ концертыр шэкіогъум и 18-м республикэ филармонионем щыклощт.

Композитор цэрылоу Нэхэе Аслын Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо орэдьо-къэшьокко ансамблэу «Исламыем» ихудожественнэ пащ. Ашт юф зыдишлэхэр артистхэр искуствэм щизэлшашлэнхэм фэшт гьогоу къаклыгъэр къэптолэнтыр псынкагъоп. Еджаплэхэм къачлэктыр ныбжыкъэхэр ансамблэм ештэхшэшт, сэнхэхатуу къыхахыгъэм икупк[э] фещэх.

Лъэцэр Светланэрэ Мышъэ Андзауррэ искуствэхэмк[э] республикэ колледжэу Тхъабысымэ Умарэ ыц[э]к[э] щытыр къызахуым, Нэхэе Аслын гущыгъу афэхъугъ, ансамблэм ригъэблэгъагъэх.

Апэрэ мафэхэм Адыгэ Республикэм янароднэ артистэу, оркестрэм ипащэу, композиторэу Гъонажыкъо Аскэр Иэптыгъу къызэрэсфэхъуштыгъэр егъашы сцыгъупшэштэп, — къеуатэ Лъэцэр Светланэ. — Нэхэе Аслын ыусырэ про-издениехэр пшынэмк[э] къебгъэлонхэр зэрэкъинхэр сшлэштыгъэми, ансамблэм дэгъоу къызэрэшыспэгъокыгъэхэм сийгэгушо-щыгъ. Нэхэе Аслын сидигъуу къытшхахыгъэ. Сыфэраз, гъэзетымки «тхъау-гъэлэсэу» еслюжы счоонгыу.

Мышъэ Андзаур пшынэо цэрылоу зы-

щыхъугъэр «Исламыем» ары. Нэхэе Аслын ипроиздениехэм тамэ артисты зыхъук[э], музыкэм гу-пшысэу хэлтыр цыфхэм алъигъэлэсныр иамал къехъы.

«Чэш гу-пшысэхэр» зыфилоу Нэхэе Аслын джырэблагъэ ыусыгъэр европэ искуствэм ишепхъэ лъагэхэм адештэ. Пшынэу 4-мэ пхъэкы-чаохэр ягъусэхэр орэдьшьор къярагъало.

Цыфыр къызыыхъук[э] щынэгъэм игъогу зэр-техъэрэм, ильэс зэфэ-шхъафхэм юф зеришлэрэм, ныбжыр зыхъекулатэк[э] гъашэм фызэпльэкыгъэу зэрэргиагъэ-

рэм, шүшлэгъэу илэмк[э] агу къызэринэжыщтым музикальнэ произвениер афэгъэхыгъ.

«Исламыем» къэзыгъэбаирэ-мэ ахэтэлтытэ орэдымрэ къашьомрэ зэрэзэгъусэхэр Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артистк[э] Лъэустэндже Рузанэ къызэрэтиуагъэу, къэшьаклохэм ясэнауыгъэ псынк[э]у къызэуахынымк[э] лъэпк[э] музыкэм мэхъэнэ ин раты. Адыгэмэ яфольклор зэрэбаир А. Нэхайим ыусыгъэхэм къаяхэшти. Композиторым лъэпк[э] мэкъамэхэр ансамблэм паэ зэрэгфэх. Артистхэр къашьохээ цэрылоу мэхъух.

Шэкіогъум и 18-м республикэм и Къэралыгъо филармонии мафэм сихыатыр 3-м щынэхашэшт юфхъабзэм Урысыем ишъольырхэм, Иэкыб къэралыгъохэм къарыкыгъэхэр еплъищтих. Концертым лъэпк[э] искуствэм лъэгъо шхъаф щыпхырищти.

Сурэтхэм артихэр: **пшынаохэм орэдьшьор агъэжынчы; къэшьаклохэр мэуджых.**

Футбол. Аштээрэ купыр

О. Кононовым «Спартак» егъэгугъэ

Хэгъэгум футболымк[э] изэнэкъокуу хэлэжьэрэ командэхэу аштээрэ купым хэтхэм я 14-рэ ешлэгъухэр ялагъэх. Зэлүк[э]гъухэм ашыщхэм тызэмжэгъэ къэуххэр афэхъугъэх.

Ешлэгъухэр

«Арсенал» — «Анжи» — 2:0, «Урал» — «Оренбург» — 2:1, «Крылья Советов» — «Ахмат» — 1:2, «Ростов» — «Динамо» — 0:0, «Уфа» — «Спартак» — 2:0, «Краснодар» — «Енисей» — 3:0, «Рубин» — «Локомотив» — 0:0, ЦСКА — «Зенит» — 2:0.

«Спартак» къыфэгумэхъэрэ ыгъэгушуагъэхэп. Испанием щыщуу Рауль Рианчо охътэххэгъэм тренер шхъаалуу «Спартак» илагь. Ешлэгъуу 4-м ыужигъэхъагъэхэм ялтыгъэгъэу ашзээгъыныгъэ къыдашынэу щыгъыгъ, ау командэр ыпэк[э] лыккотагъэп. «Спартак» Москва итренер шхъаалуу Олег Кононо-

выр агъэнэфагъ, ар «Арсеналым» ипэшагъ. 2018 — 2019-рэ ильэс ешлэгъур аухыфэ Иэнатэм лутыщт. Иофшлак[э]уу къыгъэлэгъуагъэр къыдалытэншь, тренер шхъаалуу къагъэнэжыщтээ клубым илэшхъэтихэм къаюшт.

ЦСКА-р «Зенит» 2:0-у зэрэтектуягъэм къеушихыатыр Виктор Гончаренкэр тренер Иэпэласэу зэрэштыр. Командэм футболист цэрылохэр ымышэфхэу амалышхэхэр къегъотын. Клубым щагъэсэгъэ ешлаклохэм щысэшүу къагъэлэягъо. Ф. Чаловым зэк[э]ми анахыбэрэ къэлапчээм Иэгуор дидзагь.

«Краснодар» медальхэм афбанэ. Дунэе шапхъэхэм адиштэу стадион къалэм щагъэ-

псыгъ, командэм ешлэк[э] дахэ къеъэльягъо.

Зэтэгъашэх

1. «Зенит» — 31
2. «Краснодар» — 26
3. «Локомотив» — 25
4. «Ростов» — 23
5. ЦСКА — 23
6. «Рубин» — 20
7. «Урал» — 19
8. «Ахмат» — 19
9. «Спартак» — 19
10. «Оренбург» — 19
11. «Арсенал» — 17
12. «Динамо» — 16
13. «Крылья Советов» — 14
14. «Уфа» — 14

15. «Анжи» — 13
16. «Енисей» — 6.

Я 15-рэ зэлүк[э]гъухэр

- 23.11
«Ахмат» — ЦСКА
«Локомотив» — «Урал»
- 24.11
«Динамо» — «Енисей»
«Оренбург» — «Уфа»
«Анжи» — «Рубин»
- 25.11
«Спартак» — «Крылья Советов»
«Краснодар» — «Арсенал»
«Зенит» — «Ростов».

Нэкүлгъор зыгъэхъазырыгъэр **ЕМТЫЛЬ Нурбий**.

Зэхэзыщагъэр
ык[э]и къыдэзыгъэ-
гъэк[э]ирэр:

Адыгэ Республикэм лъэпк[э] Иофхэмк[э], Иэкыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпк[э]з-
гъухэм адирялээ зэхъи-
ныгъэхэмк[э] ык[э]и
къэбар жууцэх[э]м
иамалхэмк[э] и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
ший[э]:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхыэр А4-к[э]
заджэхэр тхъапхэу
зипчъагъэк[э] 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлжээ, шрифтыр
12-м нахь цык[э]нэу
щытэп. Мы шалхэ-
хэм адимыштэрэ
тхъагъэхэр редакцием
зэхъагъэк[э]жых.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зышаушихъатыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутийн Иофхэмк[э], телеви-
дээжийн Иэсэхэмк[э] амалхэмк[э]
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
чынзэгъэхэр эшээ-
шап[э], зэраушыхъатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышауихъатырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэк[э]мк[э]
пчагъэр
3983
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2738

Хэутийн узчи-
кээтхэнэу щыт уахтэр
Сыхыатыр
18.00

Зышауихъатыгъэхэ
уахтэр
Сыхыатыр
18.00

Редактор
шхъа[э]р
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъа[э]м
игуадзэр
Мэшлэк[э]о
С. А.

Пшъэдэк[э]жыгъ
зыхырэ секретарыр
Жак[э]мыхъо
А. З.